

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/72/2024
Identifikačné číslo spisu:	1515221132
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1515221132.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Eriky Zajacovej v spore žalobcu: JUDr. Ing. Z. J., nar. X. X. XXXX, D., D. XX, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s.r.o., Košice, Thurzova 6A, IČO: 47 231 785, proti žalovanému: Zoznam, s.r.o., Bratislava, Svätoplukova II. 18892/2 A, IČO: 36 029 076, o ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 7C/601/2015, o dovolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2022 sp. zn. 7Co/88/2022, takto

rozhodol:

Dovolania žalobcu a žalovaného z a m i e t a.

Žalobcovi a žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) (v poradí druhým) rozsudkom zo dňa 25. januára 2022 č. k. 7C/601/2015-412 žalobu o ochranu osobnosti a o náhradu nemajetkovej ujmy zamietol (výrok I), a žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok II).

1.1. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1, 2, čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, § 11, § 13 ods. 1, 2 a 3 a § 16 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd a vecne tým, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že neboli splnené zákonné podmienky na to, aby žalobe žalobcu vyhovel, nakoľko nebolo preukázané, že by žalovaný v súvislosti so zverejnením článku na internetovej stránke zasiahol do práva žalobcu šírením nepravdivých údajov, ktoré by mali za následok zníženie jeho vážnosti, resp. dôstojnosti. Po vykonanom teste proporcionality vyvodil, že žalovaný ako vydavateľ a prevádzkovateľ internetového portálu je tzv. „nositeľom“ slobody prejavu a má privilegované postavenie z aspektu ochrany slobody prejavu, ktorá patrí novinárom a masmédiám, a to zvlášť pri informovaní o veciach verejného záujmu (KTO), namietaný článok obsahoval informácie týkajúce v čase zverejnenia článku W. Z. E. S., t. j. žalobca bol osobou verejného záujmu s tým, že verejné osoby vstupom do verejného priestoru musia preukazovať vyššiu mieru záujmu o ich osobu (O KOM), žalovaný v namietanom článku informoval o obvinení W. Z. v trestnom konaní, že vyšetrovateľ

podal návrh na obžalobu avšak prokurátor ju ešte nepodal na súd, pričom meno žalobcu v tom čase rezonovalo aj v ďalších printových médiách a v televíznych reláciách, dokonca skôr ako bol zverejnený inkriminovaný článok (ČO), sporný článok bol uverejnený na internete, a to na spravodajskom portáli žalovaného s celoslovenskou pôsobnosťou so značnou mierou sledovanosti (KDE), článok bol zverejnený v čase, kedy bol žalobca W. Z. E. S. vládnej strany S. S., ktorá po voľbách dňa 10. 3. 2015 bola jedinou vládnucou stranou (KEDY), výroky uvedené v článku, aj keby boli kvalifikované ako skutkové tvrdenia, nie sú žiadnym spôsobom spôsobilé privodiť žalobcovi značnú ujmu v jeho osobnostných právach, nakoľko nie sú difamujúce, znevažujúce, rovnako nie sú neprimeranou kritikou a nezneuctávajú meno žalobcu. Titulok, ako aj samotný článok bol formulovaný kriticky.

1.2. Súd prvej inštancie prvú vetu titulku vyhodnotil ako hodnotiaci úsudok, kde je kritika prípustná vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie (hodnotiaci úsudok nepodlieha preskúmvaniu súdom), druhú vetu alebo časť (s použitím slova „vraj“) označil ako tzv. polemický výrok nezasahujúci do práva na ochranu osobnosti (s odkazom na nález Ústavného súdu SR ÚS 357/96), ďalej uviedol, že v prvom odseku prvá veta je uvedený hodnotiaci úsudok, druhá veta predstavuje skôr hybrid hodnotiaceho úsudku s polemizujúcim výrokom s odkazom na slovo „údajne“ a „mal“, avšak reflektuje skutočnosť vtedy prebiehajúceho trestného konania s poukazom na zverejnené informácie v periodiku J., aj keď s difamujúcim označením podvodník, v druhom odseku sa nachádzajú skutkové tvrdenia ako citácia Z. E. S., ktorého asistentom bol žalobca s odôvodnením, že si ho vybral ako odborníka na ekonomiku a že chcel skúsiť život v parlamente, v treťom odseku prvá veta predstavuje hodnotiaci úsudok odrážajúci však v tom čase skutkový stav a ostatné výroky, resp. vety tohto odseku predstavujú skutkové tvrdenia uvádzajúce, že už dva roky prebieha trestné konanie nielen voči žalobcovi, ale aj ďalšej osobe a v tom čase bol žalobca obvinený zo spáchania trestného činu falšovania, štvrtý odsek taktiež obsahuje skutkové tvrdenia vzhľadom na vtedy prebiehajúce trestné konania, piaty odsek identicky reflektuje v danom čase reálne skutočnosti o predložení návrhu na obžalobu.

1.3. Vývodil, že informácie uvedené v článku vylučujú porušenie zásady prezumpcie nevinu, keďže z článku bolo zjavné, o aké štádium trestného konania konkrétne ide s tým, že použitím pejoratívnych výrazov ako „podvodník“ a „podfuk“ žalovaný len zintenzívil charakter článku, keďže poznávacím znamením žalovaného je určitá forma bulvarizácie, avšak stále nevybočovali z rámca skutočných skutkových udalostí. Uzavrel, že žalovaný realizoval svoje právo na slobodu prejavu, a teda absentuje neoprávnenosť ako základná hmotnoprávna podmienka vzniku zodpovednosti za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti. (AKO).

1.4. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku konštatoval, že nemal za preukázané konkrétne pôsobenie článku nielen na verejnosti, ale ani v okruhu jeho blízkych a známych. Dospel k záveru, že zo svedeckých výpovedí nie je nijakým spôsobom možné dovodiť príčinnú súvislosť medzi predmetným článkom a ujmu na strane žalobcu. Poukázal na to, že predmetný článok nebol jediným článkom, ktorý sa venoval tejto téme, konkrétne žalobcovi, ktorého osoba bola spomínaná nielen v printových médiách ako týždenník J., ale aj v J. A. v relácii Z. s názvom „Y. U.“ a „Y. U.“ odvysielané v rokoch 2007 a 2008, takže svedkovia už dávnejšie mohli byť pod vplyvom informácií z iných médií, keďže uvedená kauza dlhodobejšie rezonovala v spoločnosti, čo nasvedčuje skutočnosti, že žalobca bol de facto ľahko rozpoznateľný už z iných zdrojov médií. Zohľadnil aj výpoveď editora článku Mgr. I. D., ktorého aktualizácnym momentom pre napísanie článku bolo práve zverejnenie článku v týždenníku J., keďže sa jednalo o osobu verejného záujmu, a to W. Z. E. S. za vládnú stranu, avšak išlo mu o Z. E. S., ktorý bol aj v článku jasne identifikovateľný na rozdiel od žalobcu a druhej osoby. Všetky uvedené skutočnosti súd nemohol posúdiť ako zásah do dôstojnosti, vážnosti, či dobrého mena žalobcu. Skutočnosť, či zverejnené údaje sú spôsobilé zasiahnuť do osobnostného práva žalobcu súd rovnako nemal osvedčenú.

1.5. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a žalovanému ako celkovo úspešnej strane sporu priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Bratislave (v poradí druhým) rozsudkom z 30. novembra 2022 sp. zn. 7Co/88/2022 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaný je povinný ospravedlniť sa žalobcovi listom jemu adresovaným v nasledovnom znení: „Vážený pán Mgr. Ing. Z. J., naša spoločnosť Zoznam s.r.o. si uvedomuje, že článkom zo dňa 22. 10. 2012 zverejneným na portáli J..S. pod názvom „S.Á. Z. S. E. X. F. Z.: A. K. F. F. XXX J.“ bolo zasiahnuté do Vašich osobnostných práv tak, že bolo

poškodené Vaše dobré meno a česť, a preto sa Vám ospravedľujeme.“ do pätnástich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. (prvý výrok) Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.000 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. (druhý výrok) Vo zvyšnej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. (tretí výrok) Žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania. (štvrtý výrok).

2.1. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na čl. 19 ods. 1, čl. 26 ods. 1, čl. 26 ods. 2, čl. 26 ods. 4, ust. § 11, § 13 ods. 1, § 13 ods. 2, § 13 ods. 3 a vecne tým, že sa v zásade stotožnil s vyhodnotením prvých piatich otázok vykonaným súdom prvej inštancie (t. j. KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY). Pri vyhodnutí poslednej otázky (t. j. AKO) však dospel k rozdielnemu záveru ako súd prvej inštancie. Odvolací súd v prvom rade konštatoval, že je potrebné rozlišovať medzi skutkovými tvrdeniami, teda faktami, ktorých pravdivosť je možné dokázať a hodnotiacimi úsudkami, ktoré nepripúšťajú dôkaz pravdy. Hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor, zaujíma sa ním určitý postoj k danému faktu tak, že sa hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných subjektívnych kritérií, ide teda o názor opierajúci sa o vlastné subjektívne kritéria, hodnotiaci úsudok preto nemožno dokazovať, je však potrebné u neho skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a či jeho základnou, primárnou motiváciou nie je zneváženie či škandalizácia dotknutej osoby. Pri hodnotení, či zverejnenie určitej informácie je spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv je potrebné vziať do úvahy, že nepravdivé informovanie o trestnom stíhaní je citeľným zásahom do osobnostných práv jednotlivca. Vo vzťahu k titulke článku „S. Z. S. E. X. F. Z.: A.C. K. F. F. XXX J.“ odvolací súd dospel k záveru, že ide o skutkové tvrdenie, ktoré v prvej časti nemožno vyhodnotiť ako pravdivé, a hoci druhá časť titulky hovorí o údajnom skutku („vraž“), nemožno vyvodiť, že by táto časť titulky priamo vyvracala alebo významne relativizovala tvrdenie, že žalobca je podvodník. Celkové zhodnotenie názvu článku totiž pre bežného čitateľa vyznieva ako zjavné označenie podvodného správania niekoho, kto radí Z.. Vo vzťahu k výroku „Z. S.-S. A. M. Z. K. J. S.K. W. E. Z. K. Z. Y. Š. X. E.“ odvolací súd konštatoval, že uvedený hodnotiaci úsudok vychádza zo skutkového podkladu trestného stíhania žalobcu a možno ho považovať za plne legítimnú realizáciu práva žalovaného na slobodu prejavu. Uvedený hodnotiaci úsudok nevybočuje z rámca dovolenej kritiky, keďže sa jedná o otázku verejného záujmu, ktorou je výber W. Z. E.X. X. S.. Odvolací súd bol toho názoru, že kritika výberu a obsadenia pozície asistenta poslanca z dôvodu jeho trestného stíhania je plne legítimná, a to aj v prípade, ak (neukončené) trestné stíhanie nie je prekážkou zastávania uvedenej funkcie. Zároveň vyvodil, že uvedený hodnotiaci úsudok nie je spôsobilý zasiahnuť do práva žalobcu na ochranu osobnosti.

2.2. V súvislosti s výrokom „Z. O. I. S. J. K. E. X. F. Ú.B. E. S. K. F., E. G. X. Z. Z. J.“ uzavrel, že druhá časť vety je skutkovým tvrdením, ktoré navyše nie je pravdivé. Nemožno súhlasiť s argumentáciou, že ide o hodnotiaci úsudok, nakoľko sa nejedná o subjektívny názor alebo o určitý postoj k nejakému faktu. Výrok, že po boku poslanca sa objavuje riadny podvodník Z. J.. je nepochybne skutkovým tvrdením, pretože sa opiera o fakt a je možné preukázať jeho opak. Uvedené nepravdivé skutkové tvrdenie je zároveň difamačným výrokom a neprípustným zásahom do osobnostných práv žalobcu porušujúcim tiež zásadu prezumpcie nevinu. Pokiaľ ide o výrok „S. A. W. S. Q. J. Š.J. X. Ť. Z., Z. D. A. A. Z. Z. F. Z. Ú.“, tento odvolací súd vyhodnotil ako hodnotiaci úsudok vychádzajúci z vecného základu (trestného stíhania žalobcu), a teda ako prípustnú kritiku nespôsobilú zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu. Ide o subjektívny opis trestného skutku vychádzajúci z podkladu trestného stíhania žalobcu. Výrok „M. K. E.U., Ž. O. C. F. S. K. A. Z. Y. G. Y.“ bol podľa názoru odvolacieho súdu hodnotiacim úsudkom, ktorý nemá oporu v skutkovom podklade trestného stíhania žalobcu. Uvedený úsudok nekorešponduje s faktom neskončeného trestného stíhania žalobcu, naopak, navodzuje dojem zjavného nezákonného správania sa žalobcu, má difamačný charakter spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu. Zároveň nemožno vyvodiť, že za ním nasledujúci výrok by bol spôsobilý vyvrátiť alebo významne relativizovať tvrdenie, že žalobca sa pohyboval za hranicou zákona. Nasledujúce skutkové tvrdenie: „Q. B. X. O. J. J. S.G. Y. F. Y. Y. Z. W. Y. L. W. Z. T.T. Z.“ možno považovať za pravdivé, nespôsobilé zasiahnuť do práva žalobcu na ochranu osobnosti. Ďalší výrok zverejnený v predmetnom článku: „K. Z. O. E. S. S. D. O. Š., S. S. D. Z. Š.J. X. F. Y. A. Z. F. T. Ú.“ je v prvej časti hodnotiacim úsudkom, v druhej časti nepravdivým skutkovým tvrdením spôsobilým zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti. Vo vzťahu k výroku: „Z. K. Ú. I. Z. D. W. Z. S. Y. S. E. G. XX J. S. D. (XXX C.), Y. D. A. „K. X,X-A. (XXX J. C.)“ možno konštatovať, že prvá časť vety je pravdivým skutkovým tvrdením a druhá časť hodnotiacim úsudkom a dovolenou kritikou (subjektívny

opis trestného skutku nespôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu). V súvislosti s výrokom: „A.C. J. K. Z. J. Z. F. B. E. W. F. S. K. C.“ opäť možno konštatovať, že ide o nepravdivé skutkové tvrdenie spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu, nakoľko priamo označuje žalobcu ako podvodníka, ktorého vinou niekto takmer prišiel o majetok.

2.3. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že všetky výroky vyhodnotil nielen samostatne, ale aj v celom kontexte zverejneného článku. Odvolací súd upriamil pozornosť na to, že v predmetnom článku sa striedajú pravdivé skutkové tvrdenia s nepravdivými a hodnotiace úsudky vychádzajúce z pravdivého skutkového základu s hodnotiacimi úsudkami, ktoré nemajú žiadny pravdivý vecný podklad. Z celého kontextu článku nemožno vyvodit', že išlo o cieľ pravdivého a objektívneho informovania verejnosti o dôležitej otázke verejného záujmu alebo o vecnú a odôvodnenú kritiku nejakého dôležitého spoločenského javu, a to napriek skutočnosti, že v závere článku je informácia, že „Z. B.D. J. I. K. Z. S. M. W. Q. P. Z. E. J.B. W. K. Z. E. E. F., E. Z.J. F. Ň. Y. E.“. Článok totiž možno charakterizovať tak, že ak v ňom odznie jedna pravdivá informácia, tak vzápätí je uvedená nepravdivá, pričom (aj vzhľadom na hodnotiace úsudky bez pravdivého skutkového podkladu) pre bežného čitateľa nie je vytvorený dostatočný skutkový opis deja do takej miery, aby to čitateľovi umožnilo urobiť si vlastný úsudok vychádzajúci z pravdivých informácií. Napokon, uvedený záver podporujú aj komentáre k článku, ktoré žalobca predložil v priebehu konania, z ktorých okrem iného vyplýva, že čitatelia sú uzrozumení s tým, že v prípade žalobcu ide o podvodníka a nerozlišujú, či je právoplatne odsúdený alebo nie („samí odborník a zloděj“, „novodobá politická scéna je už 23 rokov kontaminovaná zločincami“, „keď si podvodníka vzal na pomoc“, „ako je možné, že pri prijímaní zamestnanca na také miesto si nevyžiadala výpis z registra trestov?“, „zloděj radí zlodějovi“, „zaujímavé, že takýto člověk nemusí dokladat' svoju bezúhonnost' výpisom z registra trestov“...). V prípade nepravdivého informovania o trestnom stíhaní alebo nepravdivého prezentovania osoby ako páchatel'a trestnej činnosti ide o mimoriadny zásah do osobnostných práv jednotlivca a zároveň ide o porušenie zásady prezumpcie nevinu, a to bez ohľadu na to, či ide o osobu verejného záujmu alebo nie. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade nie je namieste uprednostniť právo na slobodu prejavu pred právom na ochranu osobnosti, nakoľko spôsob, akým boli zo strany žalovaného poskytnuté informácie verejnosti, nezodpovedá požiadavke na objektívne a pravdivé informovanie o veciach verejných, a to vzhľadom na nepravdivosť informácií a výrazne difamačné výroky. Naopak, informácie, ktoré mali byť podľa tvrdení žalovaného prevzaté z týždenníka J., nielen že nezodpovedali reálnym faktom, ale nekorešpondovali ani s obsahom prevzatého článku. Napriek tomu, že v prípade internetovej stránky žalovaného ide o médium bulvárneho typu, nemôže byť primárnym cieľom jeho článkov škandalizovanie osôb, znižovanie ich dôstojnosti a vážnosti a porušovanie zásady prezumpcie nevinu.

2.4. Odvolací súd sa nestotožnil ani s vyhodnotením svedeckých výpovedí vykonaným súdom prvej inštancie. Konštatoval, že svedecké výpovede neboli zo strany žalovaného žiadnym relevantným a kvalifikovaným spôsobom spochybnené. Odvolací súd berúc do úvahy prakticky objektívnu nemožnosť žalovaného uviesť vlastné skutkové tvrdenia o skutkových okolnostiach prezentovaných žalobcom alebo vypočúvanými svedkami vo vzťahu k následkom zásahu do osobnostných práv žalobcu, nemôže opomenúť skutočnosť, že vo výpovediach žalobcu a svedkov sa neprejavili žiadne nezrovnalosti alebo rozpory, na ktoré by mohol žalovaný prípadne poukázať a spochybnit' tak tieto dôkazy. Výpovede svedkov možno hodnotiť ako konzistentné, podporujúce a preukazujúce tvrdenia žalobcu. Samotný fakt, že ide o blízke osoby alebo rodinných príslušníkov, nediskvalifikuje tieto osoby ako svedkov bez ďalšieho, zvlášť, keď ide o preukazovanie zásahu do rodinného, pracovného a spoločenského života žalobcu. Zároveň konštatoval, že výpovede svedkov nejavia známky nejakého koordinovaného spoločného postupu, keďže každý z nich sa vyjadroval svojimi vlastnými vyjadrovaniami prostriedkami a k rôznym okolnostiam, ktoré súviseli s ich vlastným vnímaním skutočnosti vo vlastnom prostredí. Zo svedeckých výpovedí ako aj z výpovede žalobcu vyplynulo, že predmetný článok uverejnený na portáli žalovaného predstavoval závažný zásah do práva žalobcu na ochranu osobnosti v podobe zníženia jeho cti a vážnosti, ujmy v rodinnej, pracovnej a spoločenskej sfére života. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno spochybňovať ani príčinnú súvislosť medzi predmetným článkom a ujmom na strane žalobcu, nakoľko zo svedeckých výpovedí vyplýva, že ujma u žalobcu nastala práve po zverejnení článku žalovaného, a nie na základe iného článku, príp. televíznej relácie. Na uvedený záver súdu prvej inštancie neboli v konaní žiadne skutkové podklady. Sám žalobca už vo svojej výpovedi na prvom pojednávaní uviedol, že o zmenkách, ktoré boli neskôr podkladom pre trestné stíhanie, bola vytvorená televízna

relácia a o trestnom stíhaní žalobcu informoval týždenník J. vo svojom článku zo dňa 18. 10. 2012, pričom proti obojmu médiám viedol spor o ochranu osobnosti. Je potrebné upriamiť pozornosť na skutočnosť, že v prípade televíznej relácie išlo o obdobie rokov 2007 - 2008, kedy voči žalobcovi ani nebolo vedené trestné stíhanie a v prípade článku redaktora B. D. išlo o iný spôsob informovania o trestnom stíhaní žalobcu s tým, že išlo o týždenník s odborným zameraním a s užším okruhom čitateľov, ako tomu bolo v prípade portálu žalovaného, ktorý sleduje masívny počet (bežných) čitateľov. Berúc do úvahy všetky skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo a ktoré boli preukázané, odvolací súd dospel k záveru, že v prípade žalobcu išlo o taký zásah do jeho osobnostných práv, že primerané zadostučinenie za daných okolností nie je postačujúce, a je teda prípustné priznať žalobcovi okrem nároku na písomné ospravedlnenie aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K výške peňažnej náhrady odvolací súd vo všeobecnosti uviedol, že táto je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Vodiacími parametrami proporcionálne spravodlivého zadostučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Na druhej strane pri zachovaní proportionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné brať do úvahy hlavne závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Odvolací súd konštatoval, že na podklade vykonaného dokazovania možno jednoznačne vyvodiť, že uverejnením predmetného článku bolo zasiahnuté do práv na ochranu osobnosti žalobcu (občianskej cti, ľudskej dôstojnosti), ktorý zásah sa prejavil v jeho rodinnom, pracovnom a spoločenskom živote. Predmetným článkom bola značným spôsobom znížená vážnosť osoby žalobcu, ako aj jeho občianska česť v pracovnom a spoločenskom živote, a to v podobe nutnosti čeliť nepríjemným, posmešným a pochybovačným reakciám okolia (v práci a v spoločnosti) a potreby vysvetľovať situáciu ohľadom trestného stíhania zo strany žalobcu. Zásah sa zároveň prejavil v rodinnom živote a spôsobil spory, nepokoj a nepohodu nielen s jeho partnerkou, ale aj s ďalšími rodinnými príslušníkmi. Zohľadňujúc osobitosti daného prípadu a porovnaním priznaných náhrad v obdobných sporoch odvolací súd dospel k záveru, že náhrada vo výške 10.000 eur sa javí ako primeraná, keď zároveň nemožno vyvodiť následky zásahu výnimočného alebo fatálneho charakteru v podobe straty zamestnania, rozpadu rodiny a pod.

2.5. Na zdôraznenie správnosti záveru súdu ohľadne výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na požiadavku spravodlivosti a komparácie náhrad prisúdených v iných (obdobných) prípadoch, odvolací súd doplnil príkladom, že:

- rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 17. 8. 2012 sp. zn. 24C/42/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 21. 1. 2013 sp. zn. 5Co/421/2012 súd priznal žalobcom 1/ a 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33.200 eur a 22.100 eur v súvislosti so zverejnením článku s nepravdivými tvrdeniami diskreditujúcej povahy,
- rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 5. 3. 2010 sp. zn. 10C/41/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10. 6. 2010 sp. zn. 16Co/115/2010 súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur v súvislosti s odvysielaním televíznej relácie s nepravdivými tvrdeniami,
- rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 9. 7. 2009 sp. zn. 5C/17/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29. 4. 2014 sp. zn. 6Co/351/2012 súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur v súvislosti s uverejnením článku v denníku a odvysielanie príspevku v televíznej relácii s nepravdivými tvrdeniami,
- rozsudkom Okresného súdu Bratislava V zo dňa 5. 10. 2010 sp. zn. 12C/229/2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. 11. 2011 sp. zn. 8Co/60/2011 súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur v súvislosti s uverejnením článku v denníku s nepravdivou informáciou,
- rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 31. 3. 2010 sp. zn. 4C/124/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 10. 2010 sp. zn. 9Co/262/2010 súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur v súvislosti s uverejnením článku v denníku s nepravdivými tvrdeniami,
- rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 10. 6. 2010 sp. zn. 10C/104/2009 v spojení s

rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. 6. 2013 sp. zn. 8Co/131/2013 súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur v súvislosti s uverejnením článku v denníku s nepravdivou informáciou,

- rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 13. 10. 2010 sp. zn. 7C/136/2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16. 1. 2013 sp. zn. 4Co/47/2011 súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.500 eur v súvislosti s uverejnením článku v denníku s nepravdivou informáciou,

- rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 30. 6. 2006 sp. zn. 14C/267/2004 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. 5. 2011 sp. zn. 11Co/7/2010 súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 199.163,50 eur v súvislosti so sprístupnením informácií verejnosti prostredníctvom médií o neprávoplatnom rozhodnutí ministra spravodlivosti, ktorý sa týkal pozastavenia výkonu žalobcu ako exekútora,

- rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28. 10. 2009 sp. zn. 11C/241/2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. 11. 2014 sp. zn. 2Co/339/2013 súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33.193,92 eur v súvislosti s uverejnením článkov v periodikách s nepravdivými informáciami,

- rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 9. 5. 2013 sp. zn. 16C/239/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 27. 5. 2015 sp. zn. 5Co/254/2013 súd nepriznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy a uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi. Podľa nálezu ÚS SR sp. zn. III. ÚS 288/2017: „Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“ Z vyššie uvedeného prehľadu priznaných náhrad možno vyvodiť, že tieto sa pohybujú v rozmedzí 2.500 - 200.000 eur, pričom najnižšiu a najvyššiu sumu možno považovať za ojedinelú v rámci priznaných náhrad. Odvolací súd tak mal za to, že v danom prípade je priznaná výška nemajetkovej ujmy pre žalobcu v sume 10.000 eur vzhľadom k preukázaným okolnostiam primeraná. Takouto výškou dôjde k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady ujmy žalobcu. Odvolací súd mal za to, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške určenej odvolacím súdom zohľadňuje osobitosti daného prípadu (vychádzajúc z jednotlivých vyššie uvedených kritérií) a nevybočuje z rámca priznaných náhrad v porovnateľných prípadoch. Prisúdená náhrada tak nie je zjavne nepríjemná okolnostiam prípadu, zohľadňujúc životnú úroveň v krajine a nepredstavuje ani prostriedok neprípustného obohacovania žalobcu, prípadne likvidácie na strane žalovaného. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je spôsobilá kompenzovať vzniknutú ujmu v zmysle jej zmiernenia na spravodlivom a slušnom základe (zdôvodnená konkrétnymi východiskami a závermi).

2.6. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi listom jemu adresovaným v znení požadovanom v žalobe do pätnástich dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a zároveň uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Zamietajúci výrok vo zvyšnej časti, t. j. v časti o zaplatení 45.000 eur titulom nemajetkovej ujmy, potvrdil.

2.7. O trovách konania (celkových) odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1, 2 CSP a nárok na ich náhradu priznal úspešnému žalobcovi voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu, keďže v časti o odstránení článku z internetovej stránky a o zákaze ho ďalej zverejňovať procesne zaviniť zastavenie konania žalovaný (čo možno vyhodnotiť ako jeho neúspech v konaní v tejto časti), v časti nároku na primerané zadostučinenie bol žalobca plne úspešný a v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, preto aj v tejto časti konania možno konštatovať plný úspech žalobcu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktorý vydá súdny úradník.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ 1/“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 f) CSP.

3.2. Namietal, že odvolací súd sa úplne opomenul vysporiadať s argumentáciou žalobcu ohľadom výšky

nemajetkovej ujmy v intenciách, na ktorú dovolateľ v odvolaní poukazoval, ktorú jednak dôkazmi v konaní zdokumentoval, a to že zásah trval dlhých takmer 5 rokov (čo predstavuje extrémne dlhé trvanie zverejnenia článku na médiu s miliónovou sledovanosťou), čo ani nebolo medzi stranami v konaní sporné (a teda sa má za preukázané skutkové tvrdenie), a jednalo sa o jedno z najsledovanejších internetových médií s obrovskou sledovanosťou a počtom návštev, čo rovnako nerozporoval žalovaný, a teda sa jedná o nesporný a preukázaný fakt, pričom žalovaný stiahol zo svojej stránky žalovaný článok až po tom, ako žalobca zvýšil relutárnu náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenú žalobou na sumu 55.000 eur, keďže dovtedy žalovaná čiastka nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur na žalovaného zrejme nepôsobila preventívno-sankčne (v zmysle judikatúry ústavného súdu ZNUÚS 32/2016), keďže ho neodradzovala od stiahnutia žalovaného článku z jeho internetového portálu do momentu, kým žalobca nedvihol z dôvodu intenzity zásahu (ktorá sa zvyšovala s časom verejného osočovania žalobcu), čím bolo skutkovo preukázané, že žalovaná čiastka 30.000 eur na neho nepôsobila preventívno-sankčne, ale až čiastka 55.000 eur odradila žalovaného od rizika tejto relutárnej náhrady. Žalobca pritom výslovne argumentoval, či už v prvostupňovom konaní, alebo v odvolaní rozhodnutím najvyššej súdnej autority v tomto smere v nadväznosti na rozhodnutie zverejnené v Zbierke stanovísk Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 32/2016 vo vzťahu ku vyššie uvedenému skutkovému zisteniu, pričom toto rozhodnutie najvyššej súdnej autority požadoval dovolateľ zo strany odvolacieho súdu výslovne zohľadniť. Vo vzťahu ku rozhodnutiu uverejnenom v ZNUÚS pod č. 32/2016 sa pritom jedná o kľúčovú skutkovú a právnu argumentáciu, keďže bolo dôkazom preukázané (samotný úkon stiahnutia relácie z internetového portálu žalovaného, až po zvýšení požadovanej nemajetkovej ujmy), že požadovaná relutárna náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur nepôsobila na žalovaného preventívno-sankčne, ale až žalovaná čiastka 55.000 eur (zvýšená rozšírením žaloby z dôvodu zvýšenia intenzity zásahu do osobnostných práv zverejňovaním článku po dlhšiu dobu). Z tohto skutkového dôkazu však vyplýva žalovaného „zóna“ generálno - preventívnej odstrašujúcej relutárnej náhrady vo vzťahu ku porušeniu osobnostných práv iných. Teda tá zóna nemajetkovej ujmy, ktorú už považuje žalovaný za citlivú vo vzťahu: zárobok z reklamy okolo škandalózneho nepravdivého článku za porušenie osobnostných práv a prezumpcie neviny (na strane jednej) proti potenciálnej výške relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy za porušenie osobnostných práv, ktorú bude musieť zaplatiť osočovanému jednotlivcovi (dovolateľovi), ktorého osobnostné práva porušuje (na strane druhej). Pritom práve túto generálno-preventívnu zónu malo po obsahovej stránke na mysli rozhodnutie I. ÚS 689/2014, na ktoré žalobca poukazoval vo vzťahu ku tomuto dôkazu. Jedná sa síce o raritnú právnu situáciu, kedy vznikne takýto dôkaz počas konania pred súdom, ale napriek tomu sa tak stalo, a preto mal byť tento dôkaz vo vzťahu ku rozhodnutiu I. ÚS 689/2014 vyhodnotený odvolacím súdom a adekvátne artikulovaný vo vzťahu ku ustáleniu nemajetkovej ujmy. Ak by sa touto skutkovou argumentáciou bol býval napadnutý rozsudok zaoberal, tak by musel logicky dospieť k záveru, že adekvátna náhrada nemajetkovej ujmy vo vzťahu ku jej generálno-preventívnej zložke, ktorú je povinný súd v zmysle ZNUÚS 32/2016 vziať na zreteľ (ak by sa zapodieval rozhodnutím ústavného súdu I. ÚS 689/2014, na ktoré dovolateľ viacnásobne poukazoval) musí ležať pri danom porušiteľovi práva (žalovanom) niekde v rozmedzí 30.001 eur do 55.000 eur, keďže až na zvýšenie nemajetkovej ujmy vo vzťahu ku stále zverejnenému článku zareagoval žalovaný tak, že článok okamžite stiahol zo svojho portálu, a teda až hrozba nemajetkovej ujmy nad sumu 30.000 eur u neho vyvolalo generálno-preventívny odstrašujúci efekt i do budúcnosti. To zároveň logicky definuje i jeho generálno-preventívnu zónu nemajetkovej ujmy, ktorá u žalovaného reprezentuje už citeľnú zónu ohrozenia, čo ho núti ku prehodnoteniu osohu z porušovania osobnostných práv oproti hroziacej ujme, čo reprezentuje citlivú preventívno-sankčnú zónu žalovaného. V rovnakej zóne pocíťoval dovolateľ i satisfakčnú funkčnú náhradu relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy, čo dovedna definuje správne ustanovený nárok na relutárnu náhradu nemajetkovej ujmy. Je preto podľa názoru dovolateľa zrejmé, že odvolací súd sa neriadil rozhodnutím najvyššej súdnej inštalácie, na ktoré dovolateľ poukazoval viacnásobne a nepredniesol ani úvahu, ktorá by zohľadňovala primeranosť náhrady nemajetkovej ujmy spôsobom, ktorý vyplýva z rozhodovacej praxe súdu najvyššej súdnej inštalácie, ktorá zároveň predstavuje postup naplňajúci čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovorom. Vo vzťahu ku odôvodneniu požadovanej výšky relutárnej náhrady od žalovaného (III. výrok napadnutého rozsudku) sa pritom jednalo o najpodstatnejšiu argumentáciu, na ktorú mal podľa názoru dovolateľa reagovať odvolací súd adekvátnou argumentáciou, čo však podľa názoru dovolateľa neučinil, a preto je jeho rozsudok v napadnutom bode nepresvedčivý a nepreskúmateľný a bol porušený § 220

ods. 2 CSP s intenzitou porušenia práva na spravodlivý proces, čo napĺňa poruchu podľa dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) CSP, keďže sa jedná o porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, čo samo o sebe reprezentuje dôvod prípustnosti toho dovolania i v zmysle rozhodnutia ústavného súdu I. ÚS 423/2022, ktoré už reprezentuje ustálenú rozhodujúcu prax ústavného súdu. V zmysle obsahu rozhodnutia I. ÚS 689/2014 je zrejmé, že sa jedná nie o menej dôležitú problematiku, ale jedná sa o kľúčovú právnu problematiku pri stanovovaní správnej nemajetkovej ujmy zo strany všeobecných súdov, ktorá má i ústavnoprávny rozmer (čl. 46 ods. 1 ústavy vo vzťahu ku čl. 6 ods. 1 Dohovoru), kedy ústavný súd je oprávnený zasiahnuť pri jej nesprávnom stanovení, a teda i dovolací súd má kompetenciu v takýchto prípadoch účinne zasiahnuť a korigovať ústavno-právnu nesprávnosť, keďže jeho kompetencia predchádza kompetencii ústavného súdu v zmysle princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu a jeho ultima ratio inštitucionálneho mechanizmu vyplývajúceho z ústavy. Takéto nepresvedčivé odôvodnenie prvostupňového súdu zároveň reprezentuje porušenie § 220 ods. 2 CSP v spojení s právom na spravodlivý súdny proces žalobcu, čo je definované aj v ustálenej judikatúre Ústavného súdu SR, tak ako v judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a v prípade, že nebude argumentácia rovnako rešpektovaná odvolacím súdom, tak založí dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Napadnutý rozsudok rozsiahlo odcitoval rozhodnutia, ktoré právoplatne určovali výšku relutárnych náhrad za porušenie osobnostných práv, ktoré zosummarizoval v podstate do prehľadného analytického súboru, čo predstavovalo podľa názoru dovolateľa výbornú analytickú pomôcku pre určenie správnej relutárnej náhrady vo vzťahu ku utrpenej nemajetkovej ujme pre daný prípad. Z tohto penza relevantných a správne vybraných rozhodnutí bolo transparentne viditeľné, v akom rozsahu sa pohybujú relutárne náhrady za poškodenie osobnostných práv v Slovenskej republike. Dovolateľ sa však domnieval, že napadnutý rozsudok mal v odôvodnení nie len zosummarizovať relutárne náhrady priznávané súdmi v Slovenskej republike a len ich zopakovať (čo i učil) a priznať neskôr „od oka“ nemajetkovú ujmu, ale mohol a mal odvolací súd pristúpiť i ku analyzovaniu, ktoré zo zosummarizovaných rozhodnutí je možno najlepšie prirovnať ku skutkovému stavu v prejednávanej veci a okolností, za ktorých ku porušeniu došlo, a to práve pod prizmou zásadnej intenzity zásahu (takmer 5 ročnej trvalej dehonestácie dovolateľa brutálnymi výrazmi ako „podvodník“ a pod., čím závažne porušil prezumpciu nevinu), ktorá by mala kritériami najviac vyhovovať veci prejednávanej v napadnutom rozsudku. Odvolací súd síce správne nazhromaždil analytický podklad pre správne stanovenie relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy v prejednávanej veci, avšak už samotnú presvedčivú analýzu a porovnanie konkrétnych skutkových okolností, ktoré by mu umožnili nájsť najpriľahlejší prípad spomedzi ním zosummarizovaných rozhodnutí súdov, a teda i nemajetkovú ujmu za vytrpenú nemajetkovú ujmu už nevykonával. Vo vzťahu ku určeniu správnej relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy sa jednalo v podstate o najzásadnejší argument, ktorý nebol adekvátne a presvedčivo argumentovaný zo strany odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku, hoc boli zo strany dovolateľa viacnásobne v konaní pred prvostupňovým súdom i v odvolaní artikulované a zvýrazňované.

4. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ 2/“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4.1. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

4.2. V dovolaní podporiac svoju argumentáciu poukazom na rozhodnutia ústavného súdu a ESLP namietal, že odvolací súd pri riešení odpovede na otázku testu proporcionality (AKO?) dospel k právnym názorom, ktoré sú odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe, a to v bode 24. odôvodnenia Rozsudku je hodnotenie titulku článku v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou uvedenou v dovolaní s poukázaním na zásadu, že článok treba posudzovať z hľadiska jeho kontextu, a to aj kontextu titulku s ostatným textom článku. Z kontextu článku je zrejmé, že žalobca bol trestne stíhaný a vyšetrovateľ podal návrh na obžalobu, teda nebol ešte odsúdený za spáchanie trestného činu, nakoľko sa jednalo o polemickú formuláciu „A. K. F. F. XXX J..“ V bode 26. odôvodnenia Rozsudku II označil slovo podvodník za tvrdenie faktu, pričom sa jedná o typický hodnotiaci úsudok, keď autor článku subjektívne vyslovuje názor, že žalobca je podvodník vychádzajúci z obsahu článku, obvinenia žalobcu orgánom činným v trestnom konaní a pod. V bode 28. odôvodnenia Rozsudku II citovaný názor autora článku o tom, čo poslanec tušil alebo netušil je typickým hodnotiacim úsudkom, subjektívnou predstavou autora článku vychádzajúcou z toho, že ako v článku informuje poslanec po zistení, že žalobca je trestne

stíhanou osobou ukončil spoluprácu so žalobcom. Názor odvolacieho súdu, že sa jedná o tvrdenie faktu. Hodnotenie, že sa žalobca „pohyboval na hrane zákona“ má vecný základ v tom, že žalobca bol obvinený zo spáchania trestného činu, teda bolo dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu už aj preto, že vyšetrovateľ spracoval aj návrh na podanie obžaloby, o čom informuje predmetný článok. V bode 30. a 32. odôvodnenia Rozsudku II sú opäť citované hodnotiace úsudky „podfuk spáchal spoločne s kumpánom“, ktorý vychádza z vecného základu spočívajúceho v tom, že žalobca bol obvinený aj s ďalšou osobou označenou ako spolupáchateľ. Z kontextu článku je ďalej zrejmé, že manželský pár sa údajne pokúsili obráť o úspory, čo bola informácia vyplývajúca z obsahu obvinenia. Taký názor je aj v rozpore so zistením a hodnotením textu článku uvedeným v bode 31. odôvodnenia Rozsudku II. V bode 33. odôvodnenia Rozsudku II odvolací súd dospel k záveru, že nešlo o cieľ pravdivého a objektívneho informovania verejnosti, pritom podľa ustálenej judikatúry je potrebné zásah posudzovať objektívne z hľadiska objektívnej spôsobilosti zásahu zasiahnuť do osobnostných práv adresáta zásahu a prípadná motivácia autora je irelevantná, navyše ak neboli v konaní zistené žiadne skutočnosti preukazujúce nejakú dubióznu pohnútku autora článku. V súvislosti s odklonom rozhodnutia odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe pri riešení právnej otázky vzniku práva na náhradu nemajetkovej ujmy, poukázal na judikát, zverejnený v zbierke rozhodnutí a stanovísk pod č. 29/2001: Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ak môže byť vzniknutá nemajetková ujma na osobnosti postihnutej fyzickej osoby primerane vyvážená niektorou z foriem morálneho zadosťučinenia, poskytnutie príslušnej morálnej satisfakcie treba uprednostniť. Len v tých prípadoch, kde došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere a kde intenzita tohto zásahu nie je primerane napravitelná inými právnymi prostriedkami, treba považovať za opodstatnené a spravodlivé priznanie zadosťučinenia v peniazoch. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch súdom v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predpokladá splnenie zákonom kvalifikovaných podmienok, t. j. ak a) morálne zadosťučinenie sa javí v konkrétnom prípade nepostačujúcim a b) neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka taxatívne stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd pri svojom rozhodovaní vychádzať ex offio. Sú to: a) závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a b) okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Pritom závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä so zreteľom na jej intenzitu, rozsah a na jej ohlas, ako aj na dĺžku jej trvania. Skutočnosť, že ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka ukladá súdu výslovne prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, vedie k záveru, že sama závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Povinnosť prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, je stanovená zámerne veľmi všeobecne, ako vo vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, tak aj vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil. Deje sa tak s cieľom, aby pri určovaní konečnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci sudcovskej úvahy a v súlade s princípom spravodlivosti prihliadnuť k rozmanitým momentom, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, a tak bola v jednote naplnená požiadavka zabezpečujúca účinné primerané zadosťučinenie za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na nepripustné obohacovanie. Pritom z hľadiska ustanovenia § 13 ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka je právne relevantná len taká nemajetková ujma, ktorej vznik je v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom, v značnej miere znížujúcim dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Podľa názoru dovolateľa z vykonaného dokazovania tak, ako to vyhodnotil súd prvej inštancie nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi zverejnením žalovaného článku a vznikom nejakej značnej ujmy na strane žalobcu, takže neboli splnené hmotnoprávne predpoklady pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy, čo predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe. Pokiaľ odvolací súd dospel k iným zisteniam ako súd prvej inštancie, z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, pri hodnotení svedeckých výpovedí mal podľa ustanovenia § 384 ods. 1 CSP dokazovanie zopakovať v odvolacom konaní. Tým, že odvolací súd dokazovanie nezopakoval, odňal žalovanému právo reagovať, vyjadriť sa k opakovaným dôkazom, čo dovolateľ považoval za porušenie jeho práva na spravodlivý proces. V prvoinštančnom konaní žalovaný predniesol súdu námietku premlčania práva na náhradu nemajetkovej ujmy. Odvolací súd na túto zásadnú námietku pri rozhodovaní v odvolacom konaní vôbec neprihliadal a v odôvodnení svojho rozhodnutia ani neuviedol dôvody, pre ktoré námietke premlčania nevyhovel. Tento nedostatok

odôvodnenia, dovolateľ považuje takisto za porušenie jeho práva na spravodlivý proces.

5. Žalobca v podanom vyjadrení navrhol dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalovaného zamietol ako nedôvodné.

6. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie žalobcu považuje za nedôvodné, preto dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie v zmysle ustanovenia § 448 CSP zamietol.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovaného a žalobcu vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu je potrebné v zmysle § 448 CSP zamietnuť.

8. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) dovolateľ 1/ v dovolaní nenamietal chyby a nesprávnosti v procese prejednávania sporu (v procedúre jeho vedenia) zo strany odvolacieho súdu, ale naopak zreteľne namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ 1/ mal v súvislosti s uplatnenou prípustnosťou dovolania za nevyhnutné, aby sa odvolací súd v rámci odôvodnenia rozsudku vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, a to konkrétne s argumentáciou žalobcu ohľadom výšky nemajetkovej ujmy v intenciách, na ktorú dovolateľ v odvolaní poukazoval, ktorú jednak dôkazmi v konaní zdokumentoval, a to že zásah trval dlhých takmer 5 rokov (čo predstavuje extrémne dlhé trvanie zverejnenia článku na médiu s miliónovou sledovanosťou), čo ani nebolo medzi stranami v konaní sporné (a teda sa má za preukázané skutkové tvrdenie), a jednalo sa o jedno z najsledovanejších internetových médií s obrovskou sledovanosťou a počtom návštev, čo rovnako nerozporoval žalovaný, a teda sa jedná o nesporný a preukázaný fakt, pričom žalovaný stiahol zo svojej stránky žalovaný článok až po tom, ako žalobca zvýšil relutárnu náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenú žalobou na sumu 55.000 eur, keďže dovtedy žalovaná čiastka nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur na žalovaného zrejme nepôsobila preventívno-sankčne (v zmysle judikatúry ústavného súdu ZNUÚS 32/2016), keďže ho neodradzovala od stiahnutia žalovaného článku z jeho internetového portálu do momentu, kým žalobca nedvihol z dôvodu intenzity zásahu (ktorá sa zvyšovala s časom verejného osočovania žalobcu), čím bolo skutkovo preukázané, že žalovaná čiastka 30.000 eur na neho nepôsobila preventívno-sankčne, ale až čiastka 55.000 eur odradila žalovaného od rizika tejto relutárnej náhrady.

10.1. V súvislosti s predmetnou námietkou dovolateľa 1/ dovolací súd poukazuje na bod 35 a 37 rozhodnutia odvolacieho súdu, v zmysle ktorého bolo konštatované nasledovné:

35. „Berúc do úvahy všetky skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo a ktoré boli preukázané, odvolací

súd dospel k záveru, že v prípade žalobcu išlo o taký zásah do jeho osobnostných práv, že primerané zadost'učinenie za daných okolností nie je postačujúce, a je teda prípustné priznať žalobcovi okrem nároku na písomné ospravedlnenie aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K výške peňažnej náhrady odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že táto je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Vodiacími parametrami proporcionálne spravodlivého zadost'učinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Na druhej strane pri zachovaní proportionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné brať do úvahy hlavne závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Odvolací súd konštatuje, že na podklade vykonaného dokazovania možno jednoznačne vyvodiť, že uverejnením predmetného článku bolo zasiahnuté do práv na ochranu osobnosti žalobcu (občianskej cti, ľudskej dôstojnosti), ktorý zásah sa prejavil v jeho rodinnom, pracovnom a spoločenskom živote. Predmetným článkom bola značným spôsobom znížená vážnosť osoby žalobcu ako aj jeho občianska česť v pracovnom a spoločenskom živote, a to v podobe nutnosti čeliť nepríjemným, posmešným a pochybovačným reakciám okolia (v práci a v spoločnosti) a potreby vysvetľovať situáciu ohľadom trestného stíhania zo strany žalobcu. Zásah sa zároveň prejavil v rodinnom živote a spôsobil spory, nepokoj a nepohodu nielen s jeho partnerkou, ale aj s ďalšími rodinnými príslušníkmi. Zohľadňujúc osobitosti daného prípadu a porovnaním priznaných náhrad v obdobných sporoch odvolací súd dospel k záveru, že náhrada vo výške 10 000 eur sa javí ako primeraná, keď zároveň nemožno vyvodiť následky zásahu výnimočného alebo fatálneho charakteru v podobe straty zamestnania, rozpadu rodiny a pod.

37. Podľa nálezu ÚS SR sp. zn. III. ÚS 288/2017: „Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“ Z vyššie uvedeného prehľadu priznaných náhrad možno vyvodiť, že tieto sa pohybujú v rozmedzí 2 500 - 200 000 eur, pričom najnižšiu a najvyššiu sumu možno považovať za ojedinelú v rámci priznaných náhrad. Odvolací súd tak má za to, že v danom prípade je priznaná výška nemajetkovej ujmy pre žalobcu v sume 10 000 eur vzhľadom k preukázaným okolnostiam primeraná. Takouto výškou dôjde k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady ujmy žalobcu. Odvolací súd má za to, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške určenej odvolacím súdom zohľadňuje osobitosti daného prípadu (vychádzajúc z jednotlivých vyššie uvedených kritérií) a nevybočuje z rámca priznaných náhrad v porovnateľných prípadoch. Prisúdená náhrada tak nie je zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, zohľadňujúc životnú úroveň v krajine a nepredstavuje ani prostriedok neprípustného obohacovania žalobcu, prípadne likvidácie na strane žalovaného. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je spôsobilá kompenzovať vzniknutú ujmu v zmysle jej zmiernenia na spravodlivom a slušnom základe (zdôvodnená konkrétnymi východiskami a závermi).“

10.2. Ak mal dovolateľ 1/ za to, že sa odvolací súd dostatočne nevysporiadal so samotnou výškou nemajetkovej ujmy, nenamietal tak dôvodne. Obsah spisu vedeného v preskúmvanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa 1/, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP. Pokiaľ dovolateľ 1/ namietal, že sa odvolací súd neriadil rozhodnutím najvyššej súdnej inštancie, na ktoré dovolateľ poukazoval viacnásobne a nepredniesol ani úvahu, ktorá by zohľadňovala primeranosť náhrady nemajetkovej ujmy spôsobom, ktorý vyplýva z rozhodovacej praxe súdu najvyššej súdnej inštancie, ktorá zároveň predstavuje postup naplňajúci čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru, pričom vo vzťahu ku odôvodneniu požadovanej výšky relutárnej náhrady od žalovaného (III. výrok napadnutého rozsudku) sa pritom jednalo o najpodstatnejšiu argumentáciu, na ktorú mal podľa názoru dovolateľa reagovať odvolací súd adekvátnou argumentáciou, čo však podľa názoru dovolateľa neučinil, a preto je jeho rozsudok v napadnutom bode nepresvedčivý a nepreskúmateľný a bol porušený § 220 ods. 2 CSP s intenzitou porušenia práva na spravodlivý proces,

čo napĺňa poruchu podľa dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) CSP, keďže sa jedná o porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, čo samo o sebe reprezentuje dôvod prípustnosti toho dovolania i v zmysle rozhodnutia ústavného súdu I. ÚS 423/2022, ktoré už reprezentuje ustálenú rozhodovaciu prax, dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že sudy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Odvolací súd sa vo svojom odôvodnení v súvislosti s predmetými námietkami dovolateľa 1/ podrobne vysporiadal s jednotlivými osobitosťami daného prípadu, zohľadňujúc naplnenie požiadaviek primeranosti a proporčionej náhrady ujmy žalobcu. Svoje rozhodnutie obsiahlo podporil poukazom na rozhodovaciu prax ohľadne výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na požiadavku spravodlivosti a komparácie náhrad prisúdených v iných (obdobných) prípadoch (bod 36. rozhodnutia dovolacieho súdu). Ak teda dovolateľ 1/ namietal, že odvolací súd síce správne nazhromaždil analytický podklad pre správne stanovenie relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy v prejednávanej veci, avšak už samotnú presvedčivú analýzu a porovnanie konkrétnych skutkových okolností, ktoré by mu umožnili nájsť najpríľahlejší prípad spomedzi ním zosumarizovaných rozhodnutí súdov, a teda i nemajetkovú ujmu za vytrpenú nemajetkovú ujmu už nevykonával, dovolací súd opätovne akcentuje, že sa odvolací súd dostatočným a zrozumiteľným spôsobom vysporiadal s predmetnými námietkami a za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad, nakoľko aj v samotnom Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 689/2014 z 9. novembra 2016, na ktorý dovolateľ 1/ poukazoval, je konštatované, že stanovenie výšky náhrady je zo zákona vecou voľnej úvahy súdov, ktorá musí byť odôvodnená a musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave týkajúcom sa obidvoch zákonom predvídaných kritérií, t. j. závažnosti vzniknutej ujmy i okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Pri úvahe o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je rovnako nevyhnutné prihliadať na samotný účel a funkcie tohto inštitútu pri ochrane osobnosti. Primárnou je funkcia satisfakčná, ale je tu aj funkcia preventívno-sankčná, ktorú by relutárna náhrada mala plniť z hľadiska špeciálnej a generálnej prevencie; medzi nimi by mal existovať vzťah komplementarity (navzájom sa dopĺňajú, posilňujú) i vzťah konkurencie. Preto tak vzhľadom na vyššie uvedené, ak odvolací súd konštatoval, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške určenej odvolacím súdom zohľadňuje osobitosti daného prípadu a nevybočuje z rámca priznaných náhrad v porovnateľných prípadoch a prisúdená náhrada tak nie je zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, zohľadňujúc životnú úroveň v krajine a nepredstavuje ani prostriedok neprípustného obohacovania žalobcu, prípadne likvidácie na strane žalovaného, pričom výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je spôsobilá kompenzovať vzniknutú ujmu v zmysle jej zmiernenia na spravodlivom a slušnom základe, postupoval tak správne a svoje rozhodnutie dostatočne aj odôvodnil.

10.3. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie uplatnené podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

11. Dovolateľ 2/ z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) v dovolaní taktiež nenamietal chyby a nesprávosti v procese prejednávania sporu (v procedúre jeho vedenia) zo strany odvolacieho súdu, ale naopak zreteľne namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

11.1. Pokiaľ v dovolaní uviedol, že z vykonaného dokazovania tak, ako to vyhodnotil súd prvej inštancie nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi zverejnením žalovaného článku a vznikom nejakej značnej ujmy na strane žalobcu, takže neboli splnené hmotnoprávne predpoklady pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy, čo predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, dovolací súd poukazuje na bod 33. a nasl., v zmysle ktorého:

33. „Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že všetky výroky vyhodnotil nielen samostatne, ale aj v celom kontexte zverejneného článku. Odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že v predmetnom článku sa striedajú pravdivé skutkové tvrdenia s nepravdivými a hodnotiace úsudky vychádzajúce z pravdivého skutkového základu s hodnotiacimi úsudkami, ktoré nemajú žiadny pravdivý vecný podklad. Z celého kontextu článku nemožno vyvodiť, že išlo o cieľ pravdivého a objektívneho informovania verejnosti o dôležitej otázke verejného záujmu alebo o vecnú a odôvodnenú kritiku nejakého dôležitého spoločenského javu, a to napriek skutočnosti, že v závere článku je informácia, že „Z. B.D. J. I. K. Z. S. M. W. Q. P. Z. E.Ý. J. W. K. Z. E. E. F.W., E. Z. F. Ň. Y. E.“ Článok totiž možno charakterizovať

tak, že ak v ňom odznie jedna pravdivá informácia, tak vzápätí je uvedená nepravdivá, pričom (aj vzhľadom na hodnotiace úsudky bez pravdivého skutkového podkladu) pre bežného čitateľa nie je vytvorený dostatočný skutkový opis deja do takej miery, aby to čitateľovi umožnilo urobiť si vlastný úsudok vychádzajúci z pravdivých informácií. Napokon, uvedený záver podporujú aj komentáre k článku, ktoré žalobca predložil v priebehu konania, z ktorých okrem iného vyplýva, že čitatelia sú uzrozumení s tým, že v prípade žalobcu ide o podvodníka a nerozlišujú, či je právoplatne odsúdený alebo nie („samí odborníci a zloději“, „novodobá politická scéna je už 23 rokov kontaminovaná zločincami“, „keď si podvodníka vzal na pomoc“, „ako je možné, že pri prijímaní zamestnanca na také miesto si nevyžiadal výpis z registra trestov?“, „zloď radí zlodějovi“, „zaujímavé, že takýto človek nemusí dokladať svoju bezúhonnosť výpisom z registra trestov“...). Ako už bolo vyššie uvedené, v prípade nepravdivého informovania o trestnom stíhaní alebo nepravdivého prezentovania osoby ako páchatelia trestnej činnosti ide o mimoriadny zásah do osobnostných práv jednotlivca a zároveň ide o porušenie zásady prezumpcie neviny, a to bez ohľadu na to, či ide o osobu verejného záujmu alebo nie. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade nie je namieste uprednostniť právo na slobodu prejavu pred právom na ochranu osobnosti, nakoľko spôsob, akým boli zo strany žalovaného poskytnuté informácie verejnosti, nezodpovedá požiadavke na objektívne a pravdivé informovanie o veciach verejných, a to vzhľadom na nepravdivosť informácií a výrazne difamačné výroky. Naopak, informácie, ktoré mali byť podľa tvrdení žalovaného prevzaté z týždenníka J., nielen že nezodpovedali reálnym faktom, ale nekorešpondovali ani s obsahom prevzatého článku. Napriek tomu, že v prípade internetovej stránky žalovaného ide o médium bulvárneho typu, nemôže byť primárnym cieľom jeho článkov škandalizovanie osôb, znížovanie ich dôstojnosti a vážnosti a porušovanie zásady prezumpcie neviny.

34. Odvolací súd sa nestotožnil ani s vyhodnotením svedeckých výpovedí vykonaným súdom prvej inštancie. Je potrebné konštatovať, že svedecké výpovede neboli zo strany žalovaného žiadnym relevantným a kvalifikovaným spôsobom spochybnené. Odvolací súd berúc do úvahy prakticky objektívnu nemožnosť žalovaného uviesť vlastné skutkové tvrdenia o skutkových okolnostiach prezentovaných žalobcom alebo vypočúvanými svedkami vo vzťahu k následkom zásahu do osobnostných práv žalobcu, nemôže opomenúť skutočnosť, že vo výpovediach žalobcu a svedkov sa neprejavili žiadne nezrovnalosti alebo rozpory, na ktoré by mohol žalovaný prípadne poukázať a spochybníť tak tieto dôkazy. Výpovede svedkov možno hodnotiť ako konzistentné, podporujúce a preukazujúce tvrdenia žalobcu. Samotný fakt, že ide o blízke osoby alebo rodinných príslušníkov, nediskvalifikuje tieto osoby ako svedkov bez ďalšieho, zvlášť, keď ide o preukazovanie zásahu do rodinného, pracovného a spoločenského života žalobcu. Zároveň je potrebné konštatovať, že výpovede svedkov nejavia známky nejakého koordinovaného spoločného postupu, keďže každý z nich sa vyjadroval svojimi vlastnými vyjadrovacími prostriedkami a k rôznym okolnostiam, ktoré súviseli s ich vlastným vnímaním skutočnosti vo vlastnom prostredí. Zo svedeckých výpovedí, ako aj z výpovede žalobcu vyplynulo, že predmetný článok uverejnený na portáli žalovaného predstavoval závažný zásah do práva žalobcu na ochranu osobnosti v podobe zníženia jeho cti a vážnosti, ujmy v rodinnej, pracovnej a spoločenskej sfére života. Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno spochybňovať ani príčinnú súvislosť medzi predmetným článkom a ujmu na strane žalobcu, nakoľko zo svedeckých výpovedí vyplýva, že ujma u žalobcu nastala práve po zverejnení článku žalovaného, a nie na základe iného článku, príp. televíznej relácie. Na uvedený záver súdu prvej inštancie neboli v konaní žiadne skutkové podklady. Sám žalobca už vo svojej výpovedi na prvom pojednávaní uviedol, že o zmenkách, ktoré boli neskôr podkladom pre trestné stíhanie, bola vytvorená televízna relácia a o trestnom stíhaní žalobcu informoval týždenník J. vo svojom článku zo dňa 18. 10. 2012, pričom proti obom médiám viedol spor o ochranu osobnosti. Je potrebné upriamiť pozornosť na skutočnosť, že v prípade televíznej relácie išlo o obdobie rokov 2007 - 2008, kedy voči žalobcovi ani nebolo vedené trestné stíhanie a v prípade článku redaktora B. D. išlo o iný spôsob informovania o trestnom stíhaní žalobcu s tým, že išlo o týždenník s odborným zameraním a s užším okruhom čitateľov ako tomu bolo v prípade portálu žalovaného, ktorý sleduje masívny počet (bežných) čitateľov.

35. Berúc do úvahy všetky skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo a ktoré boli preukázané, odvolací súd dospel k záveru, že v prípade žalobcu išlo o taký zásah do jeho osobnostných práv, že primerané zadostučinenie za daných okolností nie je postačujúce, a je teda prípustné priznať žalobcovi okrem nároku na písomné ospravedlnenie aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.“

11.2. Z vyššie uvedeného nepochybne vyplýva, že námietka dovolateľa 2/ je zjavne neopodstatnená. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí jasne a presvedčivo uviedol dôvody, na ktorých založil svoje rozhodnutie, a taktiež dostatočným spôsobom sa vysporiadal s jednotlivými predpokladmi pre prijatie záveru, že článok uverejnený na portáli žalovaného predstavoval závažný zásah do práva žalobcu na ochranu osobnosti v podobe zníženia jeho cti a vážnosti, ujmy v rodinnej, pracovnej a spoločenskej sfére života. Preto ak dovolateľ 2/ namietal, že v konaní nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi zverejnením žalovaného článku a vznikom nejakej značnej ujmy na strane žalobcu, dovolací súd uzatvára, že z obsahu spisu má za preukázané, že túto príčinnú súvislosť nemožno spochybniť, nakoľko zo svedeckých výpovedí vyplýva, že ujma u žalobcu nastala práve po zverejnení článku žalovaného, a nie na základe iného článku, príp. televíznej relácie. Dovolací súd preto dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnenia vyplýva, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí vypořiadal s námietkami dovolateľa 2/ uvedenými v jeho odvolaní, použité ustanovenia správne interpretoval a jeho právna argumentácia je dostatočne presvedčivá.

11.3. Pokiaľ žalovaný namietal, že pri odlišnom posúdení skutkového stavu veci mal odvolací súd v zmysle ustanovenia § 384 ods. 1 CSP dokazovanie zopakovať, dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu má preukázané, že odvolací súd po vydaní v poradí druhého rozsudku prvoinštančným súdom preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania na prejednanie veci v súlade s ust. § 384 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP nariadil pojednávanie na deň 30. 11. 2022 za účasti sporových strán a zopakoval dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Preto vzhľadom na uvedené je predmetná námietka dovolateľa 2/ neopodstatnená, a teda nespadá do dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP a nezakladá vadu zmätočnosti.

12. Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolateľ preto nemôže dôvodne a opodstatnene namietat, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

13. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dovolací súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (napr. rozhodnutia vo veciach Ruiz Torija proti Španielsku, Hiro Balani proti Španielsku, Georgiadis proti Grécku, Higgins proti Francúzsku). Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny

základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Ani súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

14. Obsah spisu vedeného v preskúmvanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa 1/ a 2/, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP. Ako už bolo uvedené vyššie, za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa.

15. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie uplatnené podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP).

16. Dovolateľ 2/ v súvislosti s prípustnosťou dovolania taktiež namietal tú skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo v nesprávnom právnom posúdení veci, a to v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

17. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania.

19. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Pokiaľ by dovolací súd nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

20. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

21. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach

účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 CSP. Okrem toho, nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je, že dovolateľ uvedie právnu (nie skutkovú) otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Inak dovolací súd nemá možnosť posúdiť, či ide skutočne o právnu otázku, či ide o právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a či sú splnené osobitné podmienky uvedené v jednotlivých prípadoch, v ktorých citované ustanovenie dovolanie pripúšťa.

22. V danom prípade žalovaný namietal nesprávne právne posúdenie bez bližšej špecifikácie a bez vymedzenia akejkoľvek právnej otázky. Pokiaľ žalovaný polemizoval s právnymi závermi nižších súdov či spochybňoval správnosť ich rozhodnutia, či kritizoval prístup nižších súdov k právnemu posudzovaniu veci, uvedené námietky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 51/2020, III. ÚS 387/2021) v prípade posudzovania prípustnosti dovolania je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ 2/ pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci nezadefinoval, nekonkretizoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, v nadväznosti na to (logicky) ani nemohol uviesť, v čom nesprávnosť riešenia takej otázky odvolacím súdom podľa jeho názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená.

23. Vzhľadom na námietku dovolateľa 2/ voči nesprávnosti záveru súdov nižších stupňov dovolací súd uvádza, že odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci námietkami spočívajúcimi v spochybňovaní správnosti skutkových zistení a vyhodnotení dôkazov súdom nižšej inštancie významovo nezodpovedá kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 a § 432 ods. 2 CSP. Dovolací súd poznamenáva, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); dovolací súd nie je tretou inštanciou, na ktorej by bolo možné domáhať revízie skutkových zistení vykonaných súdmi nižšej inštancie, nie je súdom skutkovým, a preto dovolanie nie je prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaných dôkazov.

24. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

25. Dovolací súd tiež uzatvára, že dovolanie žalovaného je v časti namietajúcej vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP nie je prípustné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.